

Brede welvaart als nieuwe maatstaf

Het parlementair onderzoek is een van de mooiste instrumenten van de Tweede Kamer. Samen met collega's van verschillende partijen doe je onderzoek naar een maatschappelijk vraagstuk. Met de Commissie Breed welvaartsbegrip, onder leiding van GroenLinks-collega Rik Grashoff, spraken we met wetenschappers, parlementariërs in Berlijn en Parijs en met onderzoeksinstituten over hun analyses en de politieke implementatie van het brede welvaartsbegrip.

Want wat doet er nou echt toe in het leven en in de samenleving? Er is toch wel meer dan het bruto binnenlands product (bbp) alleen? En hoe kunnen we daar in de praktijk vanuit het parlement meer waarde en invulling aan geven? Op advies van de commissie is er een bredewelvaartsmonitor gekomen, die ook vergelijkingen in de tijd mogelijk maakt en waarmee we kunnen zien in welke richting onze maatschappij zich beweegt. Hoe staat het met het milieu, wordt ons land veiliger, wat zijn de ontwikkelingen wat betreft het onderwijsniveau, hoe is de (ervaren) gezondheid?

Iedere econoom weet dat er meer is dan het bbp alleen. Dat vervuiling onvoldoende tot uiting komt in die maatstaf, en dat een auto in de prak rijden wel tot een hoger bbp, maar niet tot meer welvaart leidt. De vraag is of hiervoor in economische analyses en aanbevelingen voldoende aandacht is.

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP), Planbureau voor de Leefomgeving en het Centraal Bureau voor de Statistiek hebben er serieus werk van gemaakt. Het kabinet reageert op de waarnemingen. In het parlement spreken we er jaarlijks over tijdens de Verantwoordingsdag, in aanwezigheid van de premier.

Natuurlijk is het altijd de vraag of deze opzet geen papieren of tandeloze tijger wordt. Het kabinet onderkent de diverse zorgen, en onderstreept vervolgens omstandig het rijksbeleid en de gemaakte afspraken in het coalitieakkoord.

HENK NIJBOER

Lid van de Tweede Kamer voor de Partij van de Arbeid en lid van de commissie Breed welvaartsbegrip

Dat neemt niet weg dat zowel de Monitor Brede Welvaart als de serieuze aandacht ervoor in de debatten hoopvol stemt. Stelselmatig jaarlijks debatteren op een vast moment over de brede welvaart in het land, op basis van steeds verbeterende inzichten, draagt bij aan onze welvaart. Ook de aansluiting bij Verantwoordingsdag is goed gekozen. Daar bespreken we of de kabinetsdoelen zijn gehaald. Bij de algemene financiële beschouwingen en de daaropvolgende begrotingsbehandelingen moet daar dan een vervolg aan worden gegeven.

Kortom, ik vind dat we op de goede weg zijn. Toch zijn er drie punten die

de monitor relevanter en de impact groter zouden kunnen maken. Ten eerste is er meer aandacht nodig voor het thema ongelijkheid. Dat loopt door alles heen wat relevant is in het leven: onderwijskansen, economische zelfstandigheid, levensverwachting en gezondheid. Het SCP vraagt dus terecht veel aandacht voor scheidslijnen in de samenleving. Robin Fransman zette uiteen dat er over inkomens- en vermogensongelijkheid in Nederland nog veel data ontbreken.

Ten tweede kan de Monitor verder worden verrijkt en verdiept. Een voorbeeld: zelf maak ik me momenteel grote zorgen over de woningnood. Huren worden onbetaalbaar, starters komen er niet meer tussen. Kwetsbare groepen worden gediscrimineerd en de laatste berichten over het uitstellen van het kinderen krijgen vanwege de woningnood zijn er al. Ook dat vergt allemaal analyse.

Ten derde moet het parlement scherpere doelstellingen afdwingen, waarop het de regering in de komende jaren mogelijk kan aanspreken. En op basis waarvan het beleid dan kan worden bijgestuurd.

Nederland is uniek in de wereld met het doorrekenen van verkiezingsprogramma's. En de Monitor Brede Welvaart is een mooie volgende stap. Met aandacht voor ongelijkheid, verdieping en een scherpe parlementaire controle zou de Monitor een nieuwe toonaangevende maatstaf kunnen worden.